

CHP-BDP, bir uzlaşma ihtimalinde...

Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek le Adalet Bakanı Sadullah Ergin in DTP Eşbaşkanları Gültan Kışanak ve Selahattin Demirtaş le görüşmeleri de önemli.

ORAL ÇALIŞLAR

Politika / 03/10/2010

CHP'nin hiçbir şekilde değişmeyeceğini düşünmek artık gerçekçi değil.. Önümüzdeki dönemde CHP'den gelecek bazı farklı mesajların sürpriz olmayacağı iddiasında bulunabilirim

Kılıçdaroğlu'nun CHP'de gerçek bir değişim yaratıp yaratamayacağı konusunda, birçok değerlendirme yapıldı. "CHP, Kılıçdaroğlu ile değişim yaşayamaz", "CHP hiçbir şekilde değişemez" şeklinde peşin ve kesin hükümlerde bulunanlar olduğu gibi, Kılıçdaroğlu'ndan çok hızlı ve güçlü değişim hamleleri bekleyenler de oldu.

CHP'deki değişim potansiyelinin, liderlerden, delegelerden, kadrolardan, parti yönetiminin içindeki dengelerden vb. çok, Türkiye'nin genel konjonktürü açısından değerlendirmesinden yanaydım, hâlâ da bu tavrımı sürdürüyorum.

İlk anlayan Kemal Derviş'ti

Türkiye'deki değişim enerjisi devam ediyor. Bu değişimin etkilerine hayatımızın her alanında tanık oluyoruz. Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne girmesinden (1996) bu yana ithalatının ve ihracatının 5 mislinden fazla arttığını görüyoruz. Böyle bir ülkenin, eski usul kanunlarla, eski usul politikalarla, eski usul rejimlerle, eski klişelerle yönetilmesinin mümkün olmadığı açık.

Bunları yazdığımız zaman bazı çevreler, “AKP’ye güzelleme yapılıyor” şeklinde bir yaklaşım içine giriyorlar. Türkiye’nin Gümrük Birliği’ne girişi 1996’da gerçekleşti, o zaman AK Parti diye bir parti yoktu. O günlerden başlayan bir değişim sayesinde bu noktaya gelindi. Ekonomideki değişimi ilk anlayanlardan ve şu anki başarının temellerini atanlardan birisi Kemal Derviş’ti. O dönemde CHP yönetiminde Baykal bulunuyordu ve Kemal Derviş onunla bir ilerleme kaydedilemeyeceğine inandığı için CHP’yi de Türkiye’yi de terk etti. Daha sonra AK Parti, 2002 yılının sonunda hükümet kurdu.

Türkiye’nin değişim enerjisi

Tayyip Erdoğan ve arkadaşlarını Erbakan’dan koparan belki de en önemli enerji, Anadolu’daki yeni ekonomik rüzgârdı. Anadolu’nun değişik kentlerinde (bunların bir ayağı da İstanbul ve İzmir’deydi) yeni bir sanayici ve tüccar kesim oluşuyordu. Bu girişimciler dünyaya açılmışlardı. En büyük partnerleri de Avrupa ülkeleriydi.

Sanayi ve ticarete Avrupa’yla rekabet, onları küresel standartlarda üretim ve ticarete yöneltti. Ekonomideki bu modernleşme zorlaması, onların dünyayı kavrayışlarını, siyasi bakış açılarını, ideolojilerini, gündelik yaşam tarzlarını etkiledi ve değiştirdi.

Türkiye’nin değişim enerjisi, bütün partileri olduğu gibi, AK Parti yönetimini de zorluyor. AK Parti yönetimi, evrensel standartlarda bir demokrasiye doğru yönelme baskısı altında. Geleneksel içe kapanık düşünce yapısından global bir düşünce yapısına geçmenin gerginliği yaşanıyor. Saadet Partisi’nde yaşananlar da Türkiye’deki değişim dinamiğinin gücünü gösteriyor. Tayyip Erdoğan ve arkadaşlarının kopmasının ardından, “eski usul” yöntemlerle Saadet Partisi’ni yönetmeye kalkan Necmettin Erbakan, değişim rüzgârının yeni bir dalgasıyla sarsıldı. Numan Kurtulmuş ve arkadaşları dindar kesimlerdeki yeni değişim dalgasını iyi okudukları için, “demokratik”, “değişimci” bir dil kullanmayı gerekli gördüler. Erbakan ise geçmiş dilde ısrarlıydı. Parti parçalandı.

Değişim uzlaşmaya zorluyor

Bu değişim dalgası, aynı zamanda bütün partileri yeni bir zeminde “uzlaşma”ya zorluyor. Bu zemin demokrasi zemini. Kürt sorunundan Kıbrıs sorununa, başörtüsünden, laikliğe kadar uzanan bir zeminde yeni bir uzlaşma arayışı içine girildiğinin, girilmesi gerektiğinin beklendiği bir döneme girdik.

İşte böyle bir ortamda, Başbakanla, BDP eşbaşkanı Selahattin Demirtaş ayaküstü de olsa konuşmak gereğini duyuyor. MHP’lilerle BDP’liler uzun bir aradan sonra yeniden el sıkışıyor. BDP yöneticileri cumhurbaşkanının konuşmasına olumlu yaklaşıyorlar. Askerler, Cumhurbaşkanı Gül’ü boykot etmenin artık zamanı geçtiğini fark ediyorlar. Kılıçdaroğlu, Baykal otururken cumhurbaşkanına saygı gereği ayağa kalkıyor. Cumhurbaşkanı Gül, hükümete de muhalefete de dillerini değiştirmeleri gerektiği uyarısında bulunuyor. Kürt sorununun artık adının konulması vaktinin geldiği gerçeğini devletin en tepesinden dile getiriyor.

Bu anlamda Türkiye’de yeni şeyler oluyor. Herkes durduğu yerde durarak siyaset yapılamayacağını kabul etmeye başlıyor. Yeni bir dil, yeni bir siyaset okuma dönemine girdiğimiz hissine kapılıyor.

Bu yeni dile, düne kadar bazı çevreler tarafından “bebek katili” diye suçlanan Abdullah Öcalan da bir yerinden dahil oluyor. Kandil’e “ateşkese devam edin” mesajları gönderiyor. Anadil konusunda BDP’ye daha esnek bir siyaset izlenmesi çağrısında bulunuyor.

MHP ise aşağılara yuvarlanmanın, kaybetmenin gerginliği içinde çaresiz bir yerlere sürükleniyor. “Uzlaşmam” diye bağırarak bu dönemin aktörü olmak ihtimalini es geçiyor.

Baykal’ın uzaklaştırılması

Deniz Baykal’ın parti liderliğini yitirmesinin arkasındaki asıl neden de, CHP’ye oy veren kitledeki görece değişim isteğiydi. CHP’liler “Baykal statükosu”yla ve onun “uzlaşmam” diyen tavrıyla bir yere varılamayacağını anlamışlardı. Fırsatını buldukları an neredeyse oybirliğiyle onu partinin yönetiminden uzaklaştıran formüle destek verdiler.

Kılıçdaroğlu’nun Türkiye’nin meselelerine ilişkin çok yaratıcı projeleri olmayabilir, (Baykal’dan farklı bir dil kullandığı açık olmakla birlikte) tamamen yeni bir siyaset vizyonu ve siyaset dili geliştirmiş olmayabilir. Ama Türkiye’deki “genel değişim rüzgârı”, (belki Kılıçdaroğlu’nun

kişisel özellik ve becerilerinden bağımsız olarak) CHP'yi şekillendirmeyi sürdürecektir. Kılıçdaroğlu, kişisel yaratıcılığıyla, karizmasıyla, siyasi gücüyle değil, genel rüzgârın verdiği enerjiyle bu ülkedeki değişimin bir parçası haline gelmiş durumda.

Kılıçdaroğlu temel konularda söylediği birçok şeyi geri aldı, yani kararsız ve belirsiz olarak algılanan tavırlar sergiledi. Bunun Kılıçdaroğlu'nun kişisel çelişkilerinden çok, parti içi dengelerden kaynaklandığı kanaatindeyim. Örneğin Kılıçdaroğlu "Türban sorununu çözeriz" diye hükümete mesaj verince, bu politbüro'nun temsilcileri hemen harekete geçiyorlar, tıpkı Baykal döneminde olduğu gibi, "Yok öyle, dokunulmazlık da gelirse bir paket olarak kabul edebiliriz" diyebiliyorlar.

40 yıllık politbüro

CHP'nin Kürt meselesinde Alevilere yapılan baskılar konusunda vb. değişik çıkışlar yapmış olması, onunla ilgili yüksek beklentiler yaratmıştı, daha sonrasında da belirli bir oranda hayal kırıklığı oluşmuştu. Aslında, parti örgütü, Kılıçdaroğlu'nu biraz da Baykal'dan farklı çıkışlar yaptığı için tercih etti. Ancak CHP'deki değişim o kadar kolay bir değişim değil. Partinin yönetimindeki 40 yıllık politbüro'nun rolünü iyi analiz etmek gerekiyor.

Değişimi istemeyen ve statükodan nemalanan kesimlerin önemli bir kısmı CHP'de toplanmış olsa bile, CHP'ye oy verenler yalnızca bürokratlardan ibaret değil, bu ülkenin esnafının, tüccarının, sanayicisinin bir kesimi de CHP'li ve değişimden onlar da etkileniyorlar. Ayrıca kıyı şeritlerinde yaşayan insanların hepsinin statükocu olmadığını da biliyoruz.

CHP'nin ve Kılıçdaroğlu'nun Türkiye'deki değişimin yaratıcı gücünü ve enerji merkezini oluşturmalarını beklemek çok abartılı olsa da CHP'nin hiçbir şekilde değişemeyeceğini düşünmek de artık gerçekçi değil.. Önümüzdeki dönemde CHP'den gelecek bazı farklı mesajların sürpriz olmayacağı iddiasında bulunabilirim.

Bir "uzlaşma" dönemi ve bir "uzlaşma" dili oluşuyor gibi....

Sanki yeni bir döneme giriyoruz....

Çok mu iyimserim... Bilemiyorum...